

Izgudrojuma pieteikums.

29/5 174

Dzēsts

19 28. g. 8. VII.

(Inds, ieb, firmas, nosaukums un adrese):

Pieteicējs (vārds, uzvārds, jeb firmas nosaukums un adrese):

Jānis BĒRZINS, Rīga, Oskara iela
N. 1

x Biluwanichs x x āds x x āds x x āds x x āds x x āds x

XXXXXXXXXX

Iesniedzot ar šo divos eksemplaros zīmējumus un aprakstu, lūdzu izsniegt ¹⁾ _____ man _____

patentu uz izgudrojumu ar nosaukumu: Veja turbina

1) Apraksts 2 eks. uz **5** lap.

2) Zīmējumi 2 " " **3** " " " " " "

~~3) Rikuma pilnvaras noraksts.~~

4) Latv. b. kvīte № 17/43070

no 24 ant. 1925 g.

par pieteik. nod. nomaksu.

5) pat. valdes
xxapienba paxingudonm8 pax
xxentēxx

Rīgā, 24 okt. 1925 g.

$$1) \frac{\text{Pieteicējs}}{\text{Pilnvarnieks}} :$$

1) Nevajadzīgo nostrīpot.

Lēmums:

Pipran Lo *Patents* *of* *1897*

30. II. 1826 Ассмакин

20. 11. 1871
A. Leelauf

Atzīmes par patentu gada nodevu nomaksu.

Gads	Latu	Līdz		Latvijas bankas kvītes no		
		mēnesis	gads	mēnesis	gads	numurs
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						

Piezīmes:

- 1) Aizsardzības apliecība izdota 192..... g. №.....
- 2) " " izsludināta 192..... „ V. V. №.....
- 3) Patents izsniegts 192..... g.
- 4) " izsludināts 192..... „ (V. V. №.....)
- 5) " atraidīts 192..... „
- 6) " dzēsts 192..... „

V ē j a t u r b i n a.

Priekšā liekamā vēja turbina atšķirās no pazīstamām līdz šim vēja turbinām jeb motoriem ar to, ka viņas griešanās ātrums tiek regulēts pašdarbīgi uz nepielietota līdz šim principa pamata. Katrā no slīpi uzstādītām turbīnas dzenošām lāpstām šeit ir buru veidīgi izplešamas vai atkal satinamas. Tās tiek pagatavotas no attiecīga materiala - vai nu audekla vai žāluziju veidīgi ar ķēditēm vai siksnām piestiprinātiem koka dēļiņiem vai tamlīdzg. Jo stiprāki vējš pūš, jo vairāk no dzenamām plāksnēm tiek uztiets uz attiecīgiem rulliem. Šie rulli savukārt tiek darbināti ar turbīnas vidusdaļā novietotiem spārniem, kuri no vēja iedarbes pasverās ap savu asi un ieķērās ar attiecīgi izveidotiem zobstieņiem pie rulliem iekārtotu zobriteņu zobos.

Rasējumos ir attēlots izgudrojuma piemērs, pie ka

1.figura ir skats uz turbīnu no vēja puses,

2.figura ir turbīnas sānskats,

3.figura ir skats no augšas,

4.un 5.figurā ir parādīta regulējamā ietaise divos darbības stāvokļos lielākā mērogā,

6.,7.un 8.figura ir dzenamo lāpstu konstrukcijas sīkdaļas.

Ar 1 ir apzīmētas turbīnas dzenamās lāpstas, kuras 1., 2.un 3.figurā ir parādītas aktivā stāvoklī, t.i. pilnīgi notītas no saviem rulliem. 6.un 7.figurā ir attēlots griezumš caur tādu lāpstu un skats no vēja pu-

ses. Audeklis vai tamlīdzg.(2) tiek nostiprināts ar siksnām, sloksnēm vai tamlīdzg.(3), kurās ir uzliktas ap diviem rulliņiem 4,5 tādā veidā, ka attiecīgi pagriežot rulli 4, uz tā tiek uzlīts audeklis. Rulli 4 un 5 savā atarpā ir savienoti vēl ar bezgala sloksnēm, kēditēm vai tamlīdzg.6,6, kuras ir apvilktas ap rulli 5 un atrodama uz rullļa 4 riteni 7. Ja attiecīgā virzienā pagriež pietaisitu pie rullļa 4 zobriteni 8, tad lāpstu aktivā virsma 2 tiek uzlīta uz rullļa 4 un lāpsta aktivitāte samazinājas, kā tas ir parādīts 8.figurā; ja riteni 8 pagriež atpakaļ, tad virsma 6 tiek atkal notīta no rullļa 4 un lāpsta kļūst atkal stiprāki aktīva, t.i., dzēnamā virsma, uz kuru darbojās vējš, atkal palielinājas. Zobritenišu 8 griešana turp un atpakaļ tiek panākta ar regulejamo spārnu 9 darbību. Spārni 9 ir attēloti 1., 2. un 3.figurā. Viņiem plānā ir sektorveidīga forma un tie ir pasverami ap asi 9'. 1.figurā plānā ir parādīti skaidrības dēļ, tikai trīs spārni, kuri šinī gadījumā ir konstruēti no radikāli novietotiem dēlišiem. Skaidrāki regulejamo spārnu darbība ir redzama 4-ā un 5-ā figurā. Vējam, kurš pūš 4.figurā ar bultu apzīmētā virzienā, ir tieksme apgāst spārnu 8 ap asi 9 virzienā, apzīmētā ar bultu x un pavilkt virzienā y dīlbu 10, kurš ir grozāmi piestiprināts pie spārna 9 pagarinājuma 11 gala un pie plātnes 13, kas ir gultnota uz turbīnas ass 12 un ir gar to pabīdāma. Plātne 13 caur stieniem 14 ir savienota ar paraleli tai staigājošu uz ass 12 uzmauktu plātni 15, kura ar atsperēm 16,16 tiek noturēta savā stāvoklī, kādālvēja spīdīenā ir jāpārvārs atsperes 16,16, lai pasvērtu ap asi 9' regulejamos spārnus 9. Pie spārnīem 9 ir pietaisīti lokveidīgi zobstīeņi 17, kuru zobi iekērās zobritenī 8 zobos un tos pagriež, kad griežās spārni 9. Regulejamās ierīces darbība tagad ir pilnīgi skaidra. Vējam sasnīdzot zināmu stiprumu, atsperes 16,16 tiek pārvāretas un spārni 9,9 tiek pagrieztī

zināmā leņķī, ar ko lāpstu 1 dzenamā virsma 6 ar zobriteni 8 un zobstieni 17 starpniecību tiek uztīta uz rulli 8. 5.figurā ir parādīts lāpstu 9 galīgais stāvoklis, kad tās ļoti stiprā vējā nostājās paraleli vēja virzienam. Lāpstu dzenamā virsma tādā regulējamā spārnu 9 stāvoklī ir pilnīgi uztīta uz rulla 4, tā tad ir samazināta līdz minimumam. Vējam paliekot vājākam zem atsperu 16,16 iespaida lāpstas 9 pagriežās atpakaļ, un ar to notin dzenamās virsmas 6 no rulli 4. No 1.figuras ir redzams, ka rasejumā attēlotā izgudrojuma izveidošanas piemērā katrs regulējamais spārns 9 apkalpo divas dzenamās lāpstas 1, tā tad katram spārnam 9 ir divi lokveidīgi zobstieni 17. Atsperes 16 var regulēt, novietojot plātņi 18 tuvāk vai tālāk no plātnes 15. 2.figurā ir parādīts vienkāršs ierīkojums, ar kuru var regulēt plātņi 18. Tas sastāv no pasverama ap asi 19 dilba 20, kura apakšējo galu var nostiprināt vēlāmā vietā pie vadošās līstes 21. Pasverot dilbu 19 uz vienu vai otru pusi, var stiprāki saspiest atsperes 16 un ar to turbīnai liek strādāt ar lielāku spēku, vai arī atbrīvojot atsperes, turbīnai liek strādāt ar mazāku spēku. Vairāku atsperu 16,16 vietā var lietot arī vienu stiprāku atsperi 31, kura ir iekārtota ap asi 12, vai arī šādu atsperi 31 lietot blakus atsperēm 16,16.

Citas turbīnas daļas, rasejumā attēlotās, ir jau pazīstamas, tā tad tās tuvāk nav jāapraksta. 21 ir sastāvis, 22 vertikāla ass, kura tiek pagriezta ar konusveidīgu riteni 23,24 starpniecību. Visa turbīna griežās bumbiņu gultnī 25.

Turbīnas nostādišana tieši pret vēju tiek panākta ar pazīstamas konstrukcijas astes iekārtošanu. Šinī gadījumā astes vietā ir ierīkota arī jau pazīstamā virziena regulējamā ierīce 26, kuras darbība pamatojās uz riteni 27 turp vai atpakaļ pagriešanu ar vēju, kura kustība ar gliemeža pārvadu 28 tiek pār-

nesta uz zobriteni 29, kurš iekērdamies līmeniskā
ringveidīgā zobstienī 30, regulē turbīnas virzienu.

Vēja turbīna pēc priekšā liktā izgudrojuma, kā
redzams, tiek regulēta pilnīgi pašdarbīgi attiecībā uz
griešanās ātrumu, pie kam turbīnas absolūtais griešanās
spēks tiek regulēts ar ļoti vienkārši apkalpojamu ie-
rīci, kadēļ lietojot vienu un to pašu turbīnu dažā-
dām vajadzībām, atkarībā no pēdejām, turbīnai var likt
griezties ar mērķim atbilstošu spēku.

Patenta īpatnības.

1. Vēja turbīna, īpatnīga ar to, ka dzenamo lāpstu
(1) aktivās virsmas (6) ir regulejamas savā pla-
tumā ar to, ka tiek mazāk vai vairāk uztītas uz
rulliem (4), kuri tiek pagriezti ar iekārtoto pie-
tiem zobriteņu (8) un attiecīgas formas zobstienū
(17) starpniecību atkarībā no turbīnas centralā
daļā novietoto, ar vēju ap kādu asi pasveramo spār-
nu (9) lielākas vai mazākas pasvēršanas, pie kam
šai regulejamo spārnu pasvēršanai pretojās atsperes
(16, 31).
2. Vēja turbīna pēc 1. punkta, īpatnīga ar to, ka regu-
lējamie spārni griežas ap asīm (9'), kuras ir ie-
kārtotas stāteniski pret turbīnas attiecīgiem ra-
dijiem,, pie kam dzenamo lāpstu rullu zobriteniši
tiek pagriezti ar lokveidīgi izlocītiem zobstie-
ņiem (17), iekārtotiem pie regulejamiem spārnīm
90° leņķī pret tiem.
3. Vēja turbīna pēc 1.- 2. punktam, īpatnīga ar to,
ka katrs no regulejamiem spārnīm apkalpo pa di-
vām dzenamām lāpstām.
4. Vēja turbīna pēc 1. līdz 3. punktam, īpatnīga ar to,
ka regulejamie spārni ir grozāmi savienoti ar ku-

stošos gar turbīnas asi (12) uz šīs uzmauktu plātni (13), kuras kustība ir padota atsperu iespaidam, pie kam atsperes ir piestiprinātas pie otras uz ass uzmauktas plātnes (18), kura ir nostādama savā vietā ar apkalpojumu no ārienes regulējamo ietaisi (19, 20, 21).

P i e t e i c ē j s:

JĀNIS BĒRZINŠ, Rīgā, Oskara ielā 1

Pieteicēja paraksts:

J. Bērziņš

Fig. 1.

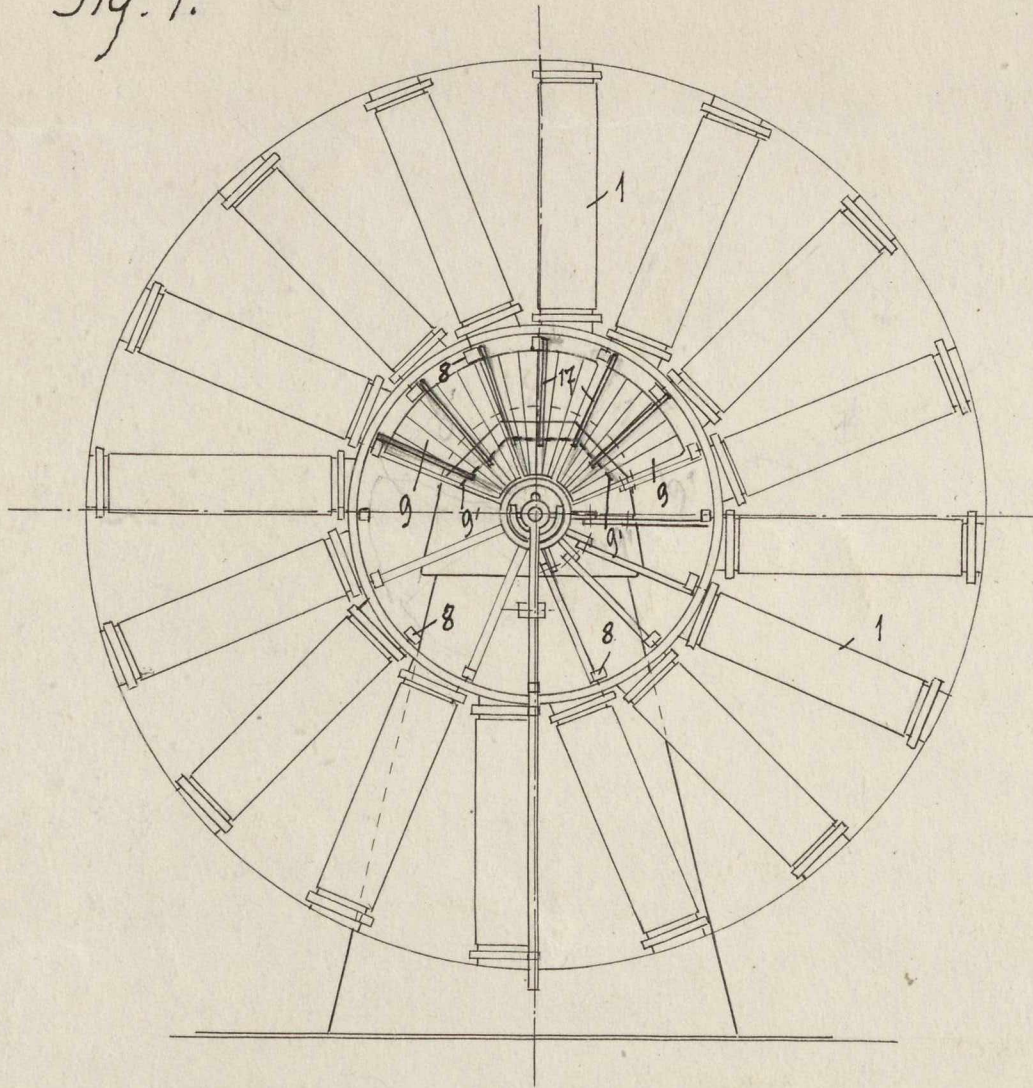

Fig. 2.

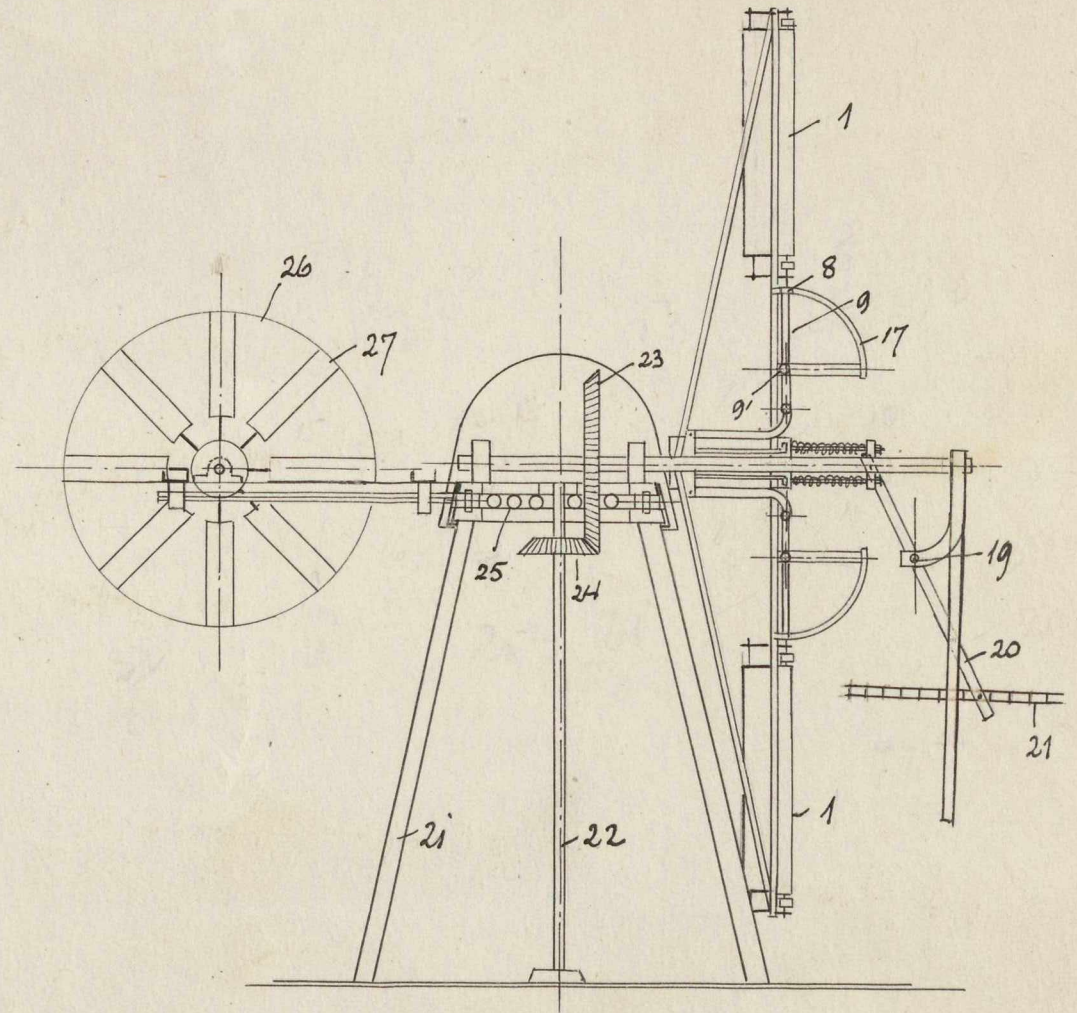

Fig. 5.

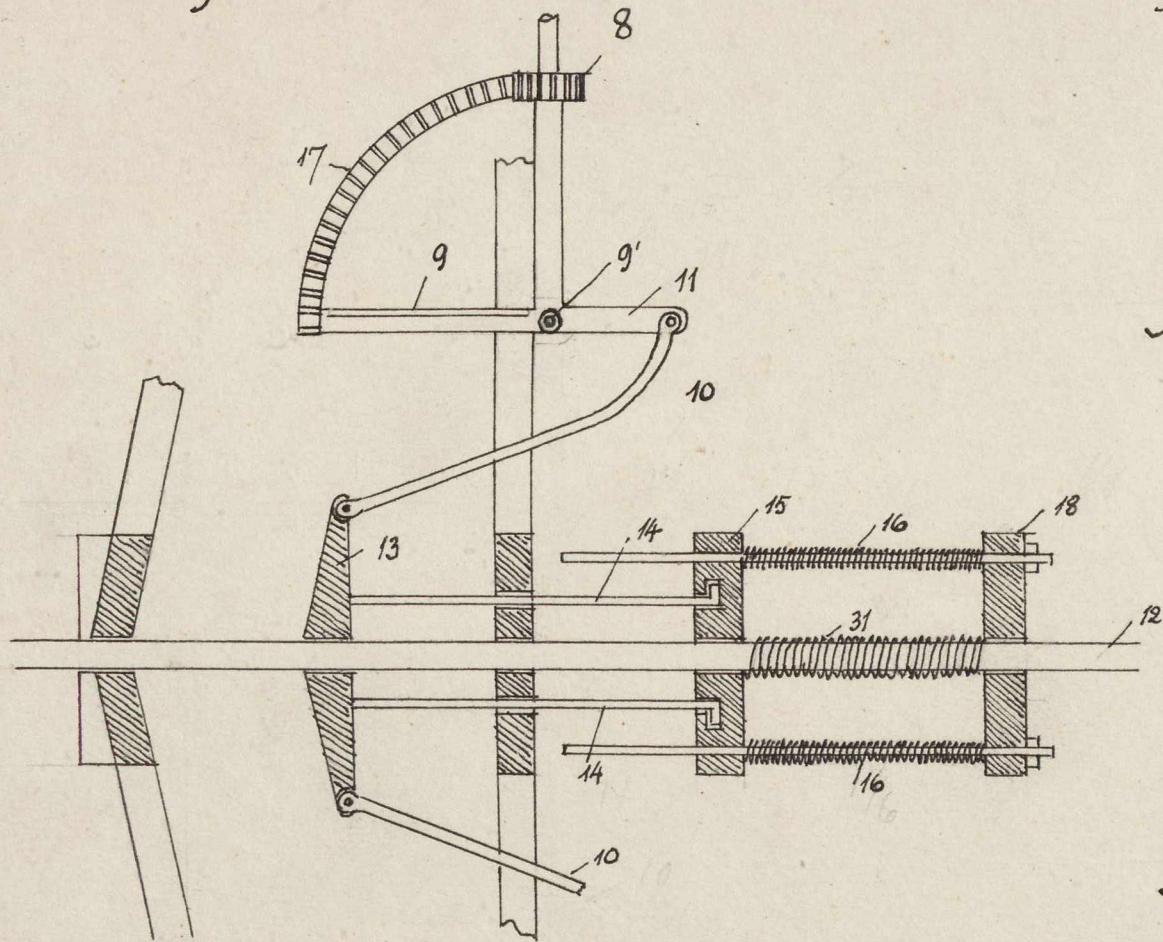

Fig. 8.

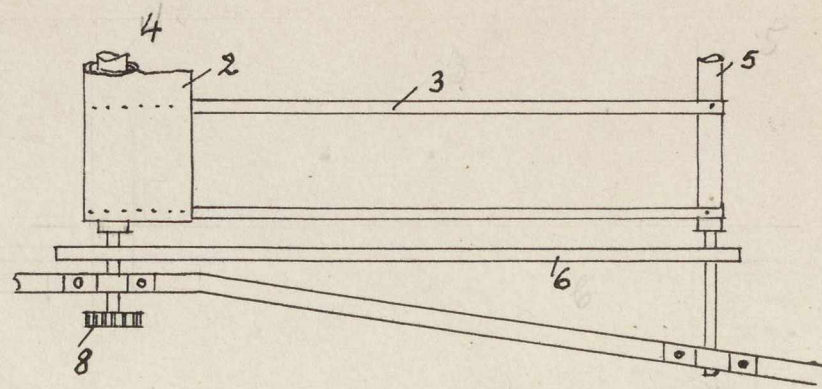

Fig. 7.

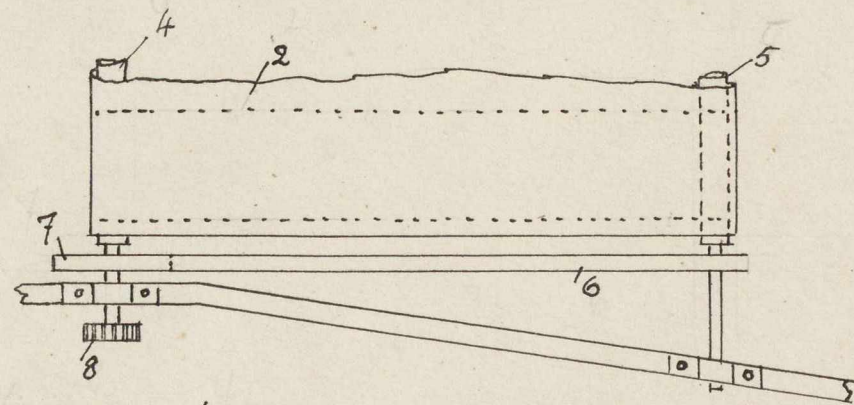

Fig. 6.

